

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

«__» _____ 2025 р.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ У СФЕРІ ГОСТИННОСТІ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	24 Сфера обслуговування
Спеціальність:	241 Готельно-ресторанна справа
Освітньо-професійна (освітньо- наукова програма:	«Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу»
Освітній рівень:	бакалавр
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська

РОЗРОБНИК:

Викладач кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи

Христина ТЕРЛЕЦЬКА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.
В. о. завідувача кафедри

Христина ТЕРЛЕЦЬКА

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Оксана МАЛЬОВАНА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

е-mail	khristyna.m.terletska@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму
Посилання на сайт	https://online.ukd.edu.ua/my/courses
Сторінка курсу в СДО	

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Стратегія розвитку у сфері гостинності»

Навчальна дисципліна спрямована на формування системного бачення стратегічного управління підприємствами готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в умовах динамічного ринкового середовища. Дисципліна розкриває теоретико-методологічні засади стратегічного менеджменту, особливості формування конкурентних стратегій, управління змінами, інноваційного розвитку, брендингу та забезпечення довгострокової конкурентоспроможності підприємств сфери гостинності.

Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань та практичних компетентностей щодо розробки, обґрунтування та реалізації стратегій розвитку підприємств сфери гостинності в умовах конкурентного та нестабільного середовища.

Об'єктом вивчення є процеси стратегічного управління розвитком підприємств готельно-ресторанного та туристичного бізнесу.

Предметом дисципліни є сукупність теоретичних, методичних та прикладних засад формування, вибору та реалізації стратегій розвитку суб'єктів господарювання у сфері гостинності.

Завдання навчальної дисципліни полягає у наступному:

- вивчення теоретичних основ стратегічного управління;
- формування навичок стратегічного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства;

- опанування методів розробки місії, бачення та стратегічних цілей;
- дослідження конкурентних стратегій підприємств сфери гостинності;
- освоєння інструментів стратегічного планування та прогнозування;
- аналіз стратегій інноваційного розвитку та цифрової трансформації;
- формування здатності оцінювати ефективність реалізації стратегії;
- розвиток стратегічного мислення та управлінської культури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- теоретичні засади стратегічного менеджменту;
- класифікацію стратегій розвитку підприємств;
- методи стратегічного аналізу (SWOT-аналіз, PEST-аналіз, модель п'яти сил конкуренції тощо);
- особливості формування конкурентних переваг у сфері гостинності;
- механізми стратегічного планування та управління змінами;
- принципи забезпечення сталого розвитку підприємств;
- підходи до оцінювання стратегічної ефективності діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **уміти**:

- здійснювати стратегічний аналіз діяльності підприємства;
- формувати місію, бачення та стратегічні цілі організації;
- розробляти та обґрунтовувати альтернативні стратегії розвитку;
- оцінювати конкурентну позицію підприємства на ринку;
- застосовувати інструменти стратегічного планування;
- розробляти заходи з підвищення конкурентоспроможності підприємства;
- здійснювати моніторинг та оцінку реалізації стратегії;

- приймати стратегічні управлінські рішення в умовах невизначеності.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу» (2023/2024)).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
СК 12. Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.	РН 18. Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	2		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	- (в годинах)	-(в годинах)
	семінари, практичні	42 (в годинах)	8 (в годинах)
Самостійна робота		48 (в годинах)	82 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	екзамен		

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем практичного матеріалу

Тема 1. Сутність стратегії розвитку підприємств сфери гостинності (4 год.)

Поняття стратегії та стратегічного управління. Роль стратегії у розвитку сучасного бізнесу. Стратегічне мислення. Основні підходи до визначення стратегії. Взаємозв'язок стратегії з місією, цілями та конкурентоспроможністю підприємств сфери гостинності. Особливості стратегічного управління в умовах динамічного ринкового середовища.

Питання для самостійного вивчення. Еволюція стратегічного менеджменту. Особливості формування стратегічного бачення підприємства гостинності.

(література: 1, 3, 10, 12)

Тема 2. Класифікація стратегій розвитку (4 год.)

Види стратегій за рівнями управління, функціональним призначенням та конкурентною позицією. Корпоративні, бізнесові та функціональні стратегії розвитку підприємств сфери гостинності. Особливості вибору стратегічних альтернатив залежно від ринкових умов та специфіки діяльності підприємства. Аналіз базових моделей стратегій та їх практичне застосування.

Питання для самостійного вивчення. Порівняльна характеристика стратегічних моделей розвитку. Особливості вибору стратегій залежно від ринкових умов.

(література: 1, 3, 7, 8, 10, 12)

Тема 3. Стратегії розвитку туристичної діяльності (4 год.)

Особливості стратегічного розвитку туристичного бізнесу. Формування туристичного продукту. Маркетингові та інноваційні стратегії в туризмі. Стратегічне позиціонування туристичних послуг на ринку. Вплив глобалізаційних процесів та цифровізації на розвиток туристичної галузі. Формування конкурентоспроможного туристичного продукту з урахуванням потреб споживачів та сучасних тенденцій ринку.

Питання для самостійного вивчення. Трансформація туристичного ринку в умовах глобалізації. Інноваційні підходи до розвитку туристичних послуг.

(література: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 14, 15)

Тема 4. Конкурентні стратегії підприємств сфери гостинності (4 год.)

Стратегії диференціації, лідерства за витратами та фокусування як базові конкурентні стратегії підприємств сфери гостинності. Формування та підтримання конкурентних переваг підприємства на ринку послуг. Особливості застосування конкурентних стратегій у готельно-ресторанному та туристичному бізнесі. Роль якості сервісу, цінової політики та унікальності пропозиції у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства.

Питання для самостійного вивчення. Методи аналізу конкурентного середовища. Управління конкурентоспроможністю підприємств гостинності.

Тема 5. Стратегії розвитку готельного бізнесу (4 год.)

Стратегічне планування розвитку готельних підприємств. Інноваційний розвиток готельних мереж. Особливості формування сервісної стратегії готельного підприємства. Управління якістю послуг як основа конкурентоспроможності готелю. Використання сучасних технологій та цифрових рішень у готельному бізнесі. Стратегічні напрями розвитку міжнародних та локальних готельних підприємств.

Питання для самостійного вивчення. Міжнародні стандарти готельного сервісу. Особливості стратегічного управління готельними підприємствами.

(література: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 14, 15)

Тема 6. Стратегії розвитку ресторанного бізнесу (4 год.)

Стратегічні напрями функціонування ресторанних підприємств. Концептуальні моделі ресторанів. Формування ресторанної стратегії на основі потреб цільової аудиторії. Розвиток сервісної культури та підвищення якості обслуговування. Маркетингові підходи до просування ресторанних послуг. Інноваційні формати ресторанного бізнесу та сучасні тенденції гастрономічної індустрії.

Питання для самостійного вивчення. Формування ресторанної концепції закладу. Сучасні тенденції розвитку ресторанного бізнесу.

(література: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 13)

Тема 7. Інноваційні стратегії розвитку сфери гостинності (2 год.)

Використання сучасних технологій у сфері гостинності. Формування інноваційної моделі розвитку підприємств готельно-ресторанного та туристичного бізнесу. Застосування штучного інтелекту, автоматизованих систем управління та онлайн-сервісів у діяльності підприємств. Вплив технологічних інновацій на підвищення ефективності сервісних процесів.

Питання для самостійного вивчення. Вплив цифрової трансформації на сферу гостинності. Використання штучного інтелекту в управлінні сервісом.

(література: 2, 7, 9, 10, 11, 15)

Тема 8. Стратегії сталого розвитку підприємств гостинності (2 год.)

Екологічні стандарти діяльності. Соціальна відповідальність бізнесу. *Питання для самостійного вивчення.* ESG-принципи у сфері гостинності. Екологічний менеджмент підприємств туризму та готельно-ресторанного бізнесу.

(література: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 14, 15)

Тема 9. Стратегії розвитку регіонального туризму та областей України (8 год.)

Стратегічне планування розвитку туризму на рівні регіону. Формування туристичного іміджу регіонів. Програми розвитку туризму територіальних громад України та Івано-Франківської області.

Питання для самостійного вивчення. Роль територіальних громад у розвитку туристичної галузі. Програми розвитку туризму в Україні та Івано-Франківській області. Інструменти підтримки туристично-рекреаційного потенціалу регіонів.

(література: 1, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13)

Тема 10. Антикризисні стратегії у сфері гостинності (4 год.)

Управління ризиками підприємств сфери гостинності. Стратегічне реагування на кризові ситуації та забезпечення стабільності діяльності підприємства. Формування системи антикризового менеджменту в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі. Методи мінімізації економічних, операційних та репутаційних ризиків. Розробка стратегічних заходів для адаптації підприємства до нестабільних ринкових умов.

Питання для самостійного вивчення. Управління кризами в готельно-ресторанному бізнесі. Методи мінімізації стратегічних ризиків.

(література: 1, 2, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 15)

Тема 11. Оцінювання ефективності стратегічного розвитку (2 год.)

Методи контролю та оцінювання реалізації стратегій.

Питання для самостійного вивчення. Система стратегічних показників діяльності підприємства.

(література: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 14, 15)

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т. ч.	48	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	18	48
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10	14
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	10	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	10	10

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#)

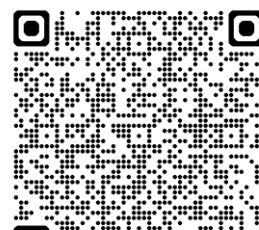

3) щодо відпрацювання пропущених занять Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї

заборони результат анулюється без права перескладання. Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі 24 «Сфера обслуговування»

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРО2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук	лекція-вікторина, лекція-консультація, розповідь-пояснення, ілюстрація, демонстрація, семінарські заняття	використання комп'ютерних засобів, презентація.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять. **Критерії оцінювання:**

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
----------------	--

«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».¹

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу. Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю. **Шкала оцінювання знань за ЄКТС:**

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
--------------------------------------	----------------------------	-------------------

Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Drucker P. F. Management: Tasks, Responsibilities, Practices. New York : Harper Business, 2007. 560 p.
2. World Tourism Organization. Tourism Development Guidelines. 2021.
3. Закон України «Про туризм» : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20.02.2026).
4. Стратегія розвитку туризму та курортів України на період до 2026 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 168-р.
5. Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021–2027 роки.
6. Мальська М. П. Туризм у сучасному світі : розвиток та управління. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 312 с.
7. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності. Чернівці : Книги–ХХІ, 2022. 344 с.
8. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг. Київ : Альтерпрес, 2021. 436 с.
9. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму : теорія і практика. Київ : КНТЕУ, 2020. 468 с.
10. Окландер М. А. Маркетинг туризму. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 224 с.
11. Балабанова Л. В. Стратегічний менеджмент. Київ : ЦУЛ, 2022. 452 с.
12. Державна служба статистики України. Туризм в Україні : статистичний збірник. 2021. URL: <https://ukrstat.gov.ua>
13. Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємствами. Київ : КНЕУ, 2020. 376 с.
14. Бойко М. Г. Управління розвитком підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Київ : Кондор, 2021. 288 с.
15. Буряк П. Ю. Стратегічний менеджмент у туризмі. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2022. 320 с.
16. Смирнов І. Г. Маркетинг туристичних дестинацій. Київ : Знання, 2021. 352 с.
17. Чернишова Л. О. Інноваційний розвиток сфери гостинності. Харків : ХНУМГ, 2020. 278 с.
18. Давидова О. Ю. Сучасні тенденції розвитку туристичного бізнесу в Україні. Київ : ЦУЛ, 2021. 240 с.